

Vergaderjaar 2006–2007

24 587

Justitiële Inrichtingen

Nr. 213

**BRIEF VAN DE MINISTERS VAN JUSTITIE EN VAN VOLKSHUIS-
VESTING, RUIMTELIJKE ORDENING EN MILIEUBEHEER**

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 16 februari 2007

Op 21 september 2006 heeft de Onderzoeksraad voor Veiligheid zijn rapport uitgebracht over de oorzaken en de leerpunten van de brand op het cellencomplex Schiphol-Oost van oktober 2005. Op 18 oktober 2006 heeft het kabinet uw Kamer zijn reactie op het rapport toegezonden¹. In deze kabinetsreactie is een groot aantal actiepunten opgenomen waarover de Tweede Kamer zal worden geïnformeerd. Voor een aantal actiepunten is hieraan reeds uitvoering gegeven:

- de Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties heeft per brief van 30 januari 2007 (Kamerstuk 26 956/24 587, nr. 46), uw Kamer reeds geïnformeerd over het Actieprogramma Brandveiligheid,
- de Minister van Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer heeft per brief van 16 februari 2007, (Kamerstuk 24 587, nr. 212) de Tweede Kamer geïnformeerd over de algemene actiepunten van VROM m.b.t. de bouwregelgeving,

In de slotparagraaf van de kabinetsreactie is de Tweede Kamer een notitie toegezegd. U zal een nadere analyse en internationale vergelijking alsnog medio 2007 bereiken.

Voor de actiepunten uit de kabinetsreactie is de Tweede Kamer toegezegd hierover halfjaarlijks te rapporteren.

De eerste halfjaarlijkse rapportage wordt voorzien in mei 2007. Vooruitlopend daarop rapporteren wij onderstaand in algemene zin en meer specifiek in afzonderlijke bijlagen. De acties liggen op schema.

Algemeen

Om de verschillende acties bestuurlijk in te bedden vindt overleg op het niveau van de betrokken gemeenten plaats. Hiermee wordt ingespeeld op de gebleken behoefte bij gemeentebestuurders aan een duidelijk kader en planning van maatregelen. Eind 2006 hebben alle besturen van gemeenten waar een justitiële inrichting is gevestigd, een brief ontvangen over de aanpak van het brandveiligheidsonderzoek. Zoals aangegeven in de

¹ Tweede Kamer, vergaderjaar 2006–2007, 24 587, nr 199, d.d. 18 oktober 2006.

kabinetsreactie is daarbij prioriteit gegeven aan de gebouwen die bij de Rijksgebouwendienst (Rgd) in beheer zijn als justitiële inrichting en daarbinnen aan de 24 complexen die zijn uitgevoerd in unitbouw. Vanaf medio 2007 verbreedt de Rgd deze aanpak naar de gehele voorraad van rijksgebouwen. Met verschillende gemeenten zijn inmiddels afspraken gemaakt voor een nadere toelichting op deze aanpak door de Rijksgebouwendienst en de Dienst Justitiële Inrichtingen (DJI) aan het desbetreffende gemeentebestuur, veelal vertegenwoordigd door de burgemeester van die gemeente. Kernboodschap is dat de voorgestane aanpassingen van rijksgebouwen tijd én geld kosten en dat dit een intensief samenspel van alle betrokken partijen vergt. Daarbij is bovendien sprake van een afhankelijkheid van de markt, zoals onder meer de beschikbaarheid van gespecialiseerde en gecertificeerde brandveiligheidsadviseurs.

Actiepunten tot op heden

In onze brief van 18 oktober 2006 zijn ondermeer de volgende actiepunten opgenomen:

«Instellen Taskforce Veiligheid»

De taak van de Taskforce is de realisering van het Programma Veiligheid DJI. De activiteiten in het programma zijn gericht op de verbetering van de fysieke veiligheid van justitieel ingeslotenen, personeel en externe bezoekers in justitiële inrichtingen. De Taskforce werkt hierbij intensief samen met alle betrokken partijen.

De Taskforce Veiligheid is per oktober 2006 ingesteld en heeft de hieronder genoemde actiepunten gerealiseerd.

«Opstellen DJI-brede regelingen en protocollen ten aanzien van gebruiksvergunningen, RI&E's, calamiteitenplannen, ontruimingsoefeningen, personeelsinzet en rapportages, inclusief een planning per inrichting voor de invoering ervan»

Dit actiepunt is gereed en heeft geleid tot drie producten: ten eerste een handreiking gebruiksvergunningen, ten tweede de RI&E – vragenlijst en – inventarisatie en ten derde het model calamiteitenplan inclusief de jaarplanning voor ontruimingsoefeningen. Een planning per inrichting voor de invoering ervan is gereed en wordt deze week aan betrokkenen verzonden. De producten zijn mede tot stand gekomen met behulp van het COT, het Instituut voor Veiligheids- en Crisismanagement.

«Afronden meest urgente bouwtechnische maatregelen in de 24 unitbouwcomplexen»

De brandveiligheidschecks zijn inmiddels uitgevoerd door gespecialiseerde en gecertificeerde brandveiligheidsadviseurs, inclusief de aanvullende onderzoeken. Aanvullend op het treffen van urgente maatregelen wordt overwogen om in bijna alle unitbouwprojecten een sprinklerinstallatie aan te brengen teneinde de brandveiligheid nog meer te verhogen. De brandveiligheid is in alle gevallen, vooruitlopend op een definitieve voorziening, geborgd door organisatorische en/of personele maatregelen. De voorbereidingstijd, vergunningprocedure en uitvoeringstijd voor het plaatsen van een sprinklerinstallatie bedragen tenminste circa 6 maanden. Hierna zal de eindbrandveiligheidscheck worden uitgevoerd (zie verder bijlage 2).

«Verbetering verslaglegging en dossiervorming» (Rgd)

Het aspect brandveiligheid is met ingang van 1 januari 2007 in de verslaglegging en dossiervorming van alle nieuwe projecten verankerd. De

directie Projecten van de Rgd werkt volgens de normen van het kwaliteitszorgsysteem NEN-ISO 9001.

«Standaard brandveiligheidsplan bij oplevering; functiescheiding»

Bij oplevering wordt sedert 1 januari 2007 bij elk bouwproject een brandveiligheidsplan uitgevoerd. In het geval van renovatieprojecten geschiedt dit alleen wanneer bij renovatie de gebruiksvergunning moet worden aangepast. De Rgd doet dit in overleg met de brandweer en de gebruiker van het object. Deze brandveiligheidsplan bij oplevering wordt uitgevoerd door andere partijen dan degenen die tot dan toe bij het project betrokken waren. Daarmee is de functiescheiding gewaarborgd.

«Doorlichten en intern bespreken van alle lopende nieuwbouwprojecten op brandveiligheid»

De inventarisatie van lopende nieuwbouwprojecten is afgerond. De actie is verbreed naar alle projecten die onderhanden zijn en niet alleen de nieuwbouwprojecten. Het gaat om ruim 400 projecten met een bruto vloeroppervlak van circa 2 823 891 m². Naar aanleiding van een mondelinge vraag van uw Kamer (TK-nr. vraag 2050618962) is inmiddels besloten om halogeenvrije bekabeling toe te passen in alle te starten nieuwbouwprojecten en grote renovaties.

«Verstrekken gebruikshandleiding bij elk nieuw op te leveren project»

Bij elk project dat invloed heeft op de gebruiksvergunning wordt per 1 januari 2007 een gebruikershandleiding verstrekt.

«Verinnerlijken veiligheidsdenken in de Rgd-organisatie en inbedden in het in 2005 gestarte proces van organisatie- en cultuurverandering»

Dit is een continue actie. Naast het incorporeren van (brand-)veiligheid in de benoemde acties is een apart organisatieonderdeel ingesteld voor Integriteit en Veiligheid onder leiding van een directeur en direct rapporteerend aan de directeur-generaal van de Rijksgebouwendienst.

Wat betreft de actiepunten uit onze reactie d.d. 18 oktober 2006 met een latere deadline in de loop van 2007 en 2008 zij vermeld dat deze op schema liggen. De stand van zaken ten aanzien van deze actiepunten is voorzien van een beknopte toelichting in de vorm van bijlage 1 aan deze brief toegevoegd.

De Minister van Justitie,

De Minister van Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer,

D.d. 18 oktober 2006

Justitie/DJI en VROM/Rgd

ACTIE	GEREED
Deze bewoordingen zijn letterlijk overgenomen uit de kabinetsreactie	
Compenserende maatregelen voor centrale deурontgrendeling opnieuw op hun deugdelijkheid bezien. <i>In bewerking: er zijn twee pilots gestart, in PI Haaglanden en de Pompekliniek.</i>	Deadline 1 april 2007
Opleiden alle executieve DJI-medewerkers tot basis-BHV. <i>In bewerking: sectoren DJI liggen op schema wat betreft het aantal op te leiden BHV (Bedrijfs Hulp Verlening) medewerkers, circa 8600.</i>	Deadline 1 april 2007
Ontwikkelen instrument voor de actualisering van de gebruiksvergunningen. <i>In bewerking: als onderdeel te integreren in de RI&E (Risico Inventarisatie en Evaluatie) monitor.</i>	Deadline 1 april 2007
Functie BHV-coördinator bij inrichtingen DJI; functie BHV-adviseur bij Shared Service Centers. <i>In bewerking: opgestelde tijdplanning voor het in dienst nemen van beide functies, ligt op schema.</i>	Deadline 1 mei 2007
Opstellen BHV-verbeterplan naar aanleiding van kwaliteitscans BHV-organisatie. <i>In bewerking: verwachting is dat NIFV tijdig, d.w.z. april, rapport kwaliteitscans BHV uitbrengt, op basis waarvan verbeterplan wordt opgesteld.</i>	Deadline 1 mei 2007
Opstellen monitor- en auditplan. <i>Monitorplan is nu reeds gereed. Auditplan is in bewerking en ligt op schema.</i>	Deadline 1 mei 2007
Opstellen evacuatieplan justitiële inrichtingen. <i>In bewerking: i.s.m. COT en zal integraal onderdeel uitmaken van model calamiteitenplan, en ligt op schema.</i>	Deadline 1 mei 2007
Opstellen beleidskader opvang en nazorg. <i>In bewerking: i.s.m. COT en zal integraal onderdeel uitmaken van model calamiteitenplan, en ligt op schema.</i>	Deadline 1 mei 2007
Opstellen regeling voor het functioneren van een crisisteam in geval van calamiteiten. <i>In bewerking: i.s.m. COT en zal integraal onderdeel uitmaken van model calamiteitenplan inclusief melding bijzonder voorval en piketmeldingen, ligt op schema.</i>	Deadline 1 mei 2007
Onderzoek naar de interne verantwoordelijkheidsverdeling <i>Voorbereidende stappen gezet en TaskForce Veiligheid bewaakt voortgang.</i>	Deadline 1 mei 2007
Uitvoeren brandveiligheidsplan in alle inrichtingen van de DJI. <i>Deze actie loopt (in samenwerking met Rgd) op schema.</i>	Deadline 1 oktober 2007
Uitvoeren brandveiligheidsplannen in de overige 99 justitiële inrichtingen, inclusief de meest urgente verbeterpunten Rgd. <i>Brandveiligheidsplannen worden uitgevoerd daarmee ligt deze actie op schema.</i>	Deadline 1 oktober 2007
Uitvoeren BHV-verbeterplan. <i>Voorbereidende actie loopt (Opstellen BHV-verbeterplan naar aanleiding van kwaliteitscans BHV-organisatie).</i>	Deadline 31 december 2007

ACTIE	GEREED
<p>Verbreden brandveiligheidsaanpak naar de gehele voorraad rijksgebouwen.</p> <p><i>Aanvullend is besloten dat per 1 januari 2007 bij alle nieuw in te huren en aan te kopen objecten, voor afsluiting/verlenging van de huur- of koopovereenkomst een brandveiligheidsaanpak uit te voeren. Dit geldt ook voor huurobjecten waar een verlengingstermijn van de huur aan de orde is.</i></p>	Deadline Vanaf medio 2007
<p>Gerichte opleidingstrajecten en kennismanagement zowel binnen de Rgd als in interactie met kennisinstututen (NIFV) en de onderzoekswereld.</p> <p><i>De Rgd heeft al een aantal bijeenkomsten georganiseerd (masterclasses) voor klanten en Rgd-medewerkers, themabijeenkomsten over veiligheid, en rondetafelgesprekken en een breed opleidingstraject. Daarnaast heeft de Rgd een website ontwikkeld.</i></p>	Deadline Medio 2007
<p>Uitbreiden brandveiligheidsaanpak met gebruikaspecten; stimuleren van de ontwikkeling van het model Integrale Brandveiligheid van Bouwwerken; uitbouwen van het risicomanagement bij het ontwerp, uitvoering en gebruik.</p> <p><i>De Rgd is actief betrokken bij de ontwikkeling van het model Integrale Brandveiligheid van Bouwwerken. De afronding van deze actie ligt op schema.</i></p>	Deadline Eind 2007
<p>Vastleggen verantwoordelijkheidsverdeling tussen partijen in de bouw en toezicht op de bouw.</p> <p><i>In bewerking: ligt op schema.</i></p>	Eind 2007
<p>Voornemen tot verbreden van veiligheidsaanpak naar veiligheidsrisico's zoals asbesttoepassingen, legionellabesmetting en platte daken.</p> <p><i>Deze actie ligt op schema. In de eerste fase is nu sprake van instrumentontwikkeling</i></p>	Eind 2008
<p>Structureel systeem van periodieke keuringen van rijksgebouwen, waarmee het veilig gebruik van die gebouwen wordt geborgd. Deze actie ligt op schema. De eerste fase richt zich op inventarisatie van risico's en belangen. In samenspraak met andere organisaties zoals NSRV en de gemeente Den Haag wordt daarna de uitvoering ter hand genomen.</p>	Eind 2008

Brandpreventieve voorzieningen n.a.v brandveiligheidsaanpak in unitbouw (stand van zaken op 8 februari 2007)

Plaats inrichting	Stap 1: Brandveiligheidsaanpak uitgevoerd	Stap 2: Aanvullend onderzoek uitgevoerd	Stap 3: Overleg met gemeente/brandweer	Stap 4: Urgente maatregelen getroffen	Stap 5: Eindbrandveiligheidsaanpak uitgevoerd	Korte stand van zaken
1a Doetinchem	ja	ja	ja	ja	volgt	Urgente maatregelen getroffen – wordt nog sprinkler aangebracht
2 Ter Peel	ja	ja	ja	ja	ja	
3 Zwolle	ja	ja	ja	loopt	volgt	Gedeeltelijk ontruimd – wordt nog sprinkler aangebracht
4 Lelystad	ja	ja	ja	ja	ja	Wordt nog afweging gemaakt afstoten of handhaven i.v.m. tijdelijke vergunning
5a Veenhuizen, Esserheem	ja	ja	ja	ja	volgt	Wordt nog afweging gemaakt afstoten of handhaven i.v.m. tijdelijke vergunning
5b Veenhuizen, Bankenbosch	ja	ja	ja	ja	volgt	Urgente maatregelen getroffen – wordt nog sprinkler aangebracht
6 Balkbrug, FPC Veldzicht	ja	ja	ja	ja	volgt	Urgente maatregelen getroffen – wordt nog sprinkler aangebracht
9 Almelo, locatie Niendure	ja	ja	ja	ja	volgt	Urgente maatregelen getroffen – geen sprinkler noodzakelijk
10 Overloon, locatie Maashegge	ja	ja	ja	loopt	volgt	Gedeeltelijk ontruimd – wordt nog sprinkler aangebracht
11 Heerhugowaard, locatie Zuyderbos	ja	ja	ja	loopt	volgt	Gedeeltelijk ontruimd – wordt nog sprinkler aangebracht

Plaats inrichting	Stap 1: Brandveiligheids- scan uit- gevoerd	Stap 2: Aanvullend on- derzoek uit- gevoerd	Stap 3: Overleg met ge- meente/ brand- weer	Stap 4: Urgente maatre- gelen getroffen	Stap 5: Eindbrand- veiligheids- scan uit- gevoerd	Korte stand van zaken
12 Amsterdam, Grens- hospitium	ja	ja	ja	loopt	volgt	Geheel ontruimd – wordt nog sprinkler aangebracht
13 Zeeland, paviljoens TBS	ja	ja	ja	ja	ja	
14 Vught, unit 7	ja	ja	ja	ja	volgt	Urgente maatregelen getroffen – wordt nog sprinkler aangebracht
15 Rotterdam, Noordsingel	ja	ja	ja	loopt	volgt	Geheel ontruimd – wordt nog sprinkler aangebracht
16 Tilburg, units T,U en X	ja	ja	ja	loopt	volgt	Geheel ontruimd – wordt nog sprinkler aangebracht
17 Heerhugowaard, locatie Noorderzand	ja	ja	ja	ja	volgt	Urgente maatregelen getroffen – geen sprinkler noodzakelijk
18a Zeist, unit 3 en 4	ja	ja	ja	ja	volgt	Urgente maatregelen getroffen – wordt nog sprinkler aangebracht
18b Zeist, gebouw 52	ja	ja	ja	ja	volgt	Urgente maatregelen getroffen – wordt nog sprinkler aangebracht
19 Rotterdam, UC Rotterdam Airport	ja	ja	ja	ja	volgt	Urgente maatregelen getroffen – wordt nog sprinkler aangebracht
20 Schiphol, detentiecentrum Schiphol Oost	ja	ja	ja	ja	ja	Deel is inmiddels weer in gebruik genomen – in ontruimde deel wordt nog sprinkler aangebracht
23 Rotterdam, Reno (boot)	ja	ja	ja	ja	ja	
24 Rotterdam, Bibby Stockholm (boot)	ja	ja	ja	ja	ja	
Gesloten zijn:						
1b Doetinchem, POI carre	ja	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	
7 Den Haag, Scheveningen (VN gebouw)	ja	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	
8 Nieuwegein, logeer- capaciteit	ja	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	
21 Veenhuizen, locatie De Rolpaal	ja	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	
22 Breda, tijdelijk kantoor	ja	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	

Nadere specificatie bij de stappen:

ja Stap is genomen

loopt Stap wordt nu uitgevoerd

volgt Stap moet nog worden genomen

De eindbrandbeveiligingscans (stap 5) volgen na uitvoering van de maatregelen en zijn gepland tot ultimo december 2006

Urgente maatregelen zijn o.a.:

Het afdichten van leidingdoorvoeren door brandwerende wanden

Het afdichten van leidingdoorvoeren naar de schachten

Het afdichten van naden bij (sub)brandcompartimenten

Besloten is om in bijna alle unitbouw sprinkler aan te brengen. Voor de voorbereiding (uitwerken plan en vergunningen) en uitvoering geldt een termijn van ongeveer 6 maanden.

Daar waar gehele of gedeeltelijke ontruiming aan de orde is kan de celcapaciteit na het aanbrengen van de sprinkler weer in gebruik worden genomen.